

Brüsszel, 2026. szeptember 10.
(OR. en)

12840/26

Intézményközi referenciaszám:
2026/0259 (COD)

CULT 108
JEUN 207
TOUR 29
CULT HERIT 23
CDR 203
CES 14
EEE 15
AELE 70
SOC 589
ECOFIN 1164
COMPET 1050
ENV 1054
EDUC 365
SUSTDEV 69
CODEC 1640

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2026. szeptember 10.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2026) 455 final
Tárgy:	Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA az Európa Kulturális Fővárosai kezdeményezés 2034–2047. évekre szóló uniós fellépésének megújításáról és a 445/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 455 final.

Melléklet: COM(2026) 455 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.9.10.
COM(2026) 455 final

2026/0259 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európa Kulturális Fővárosai kezdeményezés 2034–2047. évekre szóló uniós
fellépésének megújításáról és a 445/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről**

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európa Kulturális Fővárosa címet 1985-ben kormányközi kezdeményezésként hozták létre. Majd 1999-ben hivatalosan európai uniós fellépéssé alakították át a kezdeményezés hatékonyabbá tétele érdekében. Új kritériumokat és kiválasztási eljárásokat határoztak meg, összeállították a tagállamok időrendi jegyzékét, amely tartalmazta a „cím” elnyerésére való jogosultságuk sorrendjét, valamint független szakértőkből álló európai testületet hoztak létre a pályázatok értékelésére (a Kultúra Európai Fővárosa eseménysorozat 2005–2019. évekre szóló közösségi cselekvési programjának megállapításáról szóló, 1999. május 25-i 1419/1999/EK európai parlamenti és tanácsi határozat¹).

A szabályokat először 2006-ban újították meg annak érdekében, hogy a városok közötti verseny ösztönzésével és a pályázatok minőségének javításával tovább fokozzák a kezdeményezés hatékonyságát. Ezek az új szabályok különböző intézkedéseket, köztük egy nyomkövetési folyamatot is bevezettek, amelyek segítették a városokat a felkészülésben (az Európa Kulturális Fővárosa eseménysorozat 2007–2019. évekre szóló közösségi fellépésének megállapításáról szóló, 2006. október 24-i 1622/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozat²). A jelenlegi jogalapot (445/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat³) 2014-ben fogadták el.

A 445/2014/EU határozat 2033-ban hatályát veszti. A cím elnyerésére irányuló versenyt jelenleg hat évvel korábban írják ki annak érdekében, hogy a városoknak a cím elnyerésének éve előtt elegendő idejük legyen a felkészülésre. Ezért a 2034-es zökkenőmentes átmenet biztosítása érdekében 2027-ben el kell fogadni az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés folytatásának új jogalapját. Ennek az új jogi keretnek az a célja, hogy garantálja a kezdeményezés folyamatos relevanciáját, figyelembe véve ugyanakkor az egyszerűsítési intézkedések szükségességét.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

A kezdeményezés összhangban áll az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság „Európa a kultúráért – A kultúra Európáért” című együttes nyilatkozatában meghatározott, az európai kultúra védelmére, előmozdítására és támogatására irányuló közös politikai kötelezettségvállalással, valamint az **európai kulturális irányítúvel**⁴.

Összhangban áll az olyan európai kezdeményezésekkel, mint az **új európai Bauhaus**⁵, továbbá a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló 2005. évi UNESCO-egyezménnyel, amelynek az Unió és tagállamai részes felei, valamint a 2017. márciusi Római Nyilatkozattal, amelyben a tagállamok és az uniós intézmények egy olyan Unió jövőképét fogalmazták meg, „amely új lehetőségeket teremt a polgárok számára a kulturális és társadalmi fejlődés, valamint a gazdasági növekedés terén [...] miközben megőrzi kulturális örökségünket és előmozdítja a kulturális sokszínűséget”. Összhangban áll a Tanács 2024–2029-es időszakra szóló stratégiai menetrendjével, amely kötelezettséget vállal az EU kulturális sokszínűségének és kulturális örökségének előmozdítására⁶.

¹ HL L 166., 1999.7.1., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/1419/oj>.

² HL L 304., 2006.11.3., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2006/1622/oj>.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 445/2014/EU határozata (2014. április 16.) az Európa kulturális fővárosai kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló uniós fellépésének létrehozásáról és az 1622/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 132., 2014.5.3., 1. o., ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)).

⁴ [Kulturális irányítú Európa számára, COM\(2025\) 785.](#)

⁵ [Az új európai Bauhaus: az elképzeléstől a végrehajtásig, COM\(2025\) 1026.](#)

⁶ [A Tanács 2024–2029-es időszakra szóló stratégiai menetrendje.](#)

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A kezdeményezés összhangban áll az Európai Bizottság 2024–2029-es időszakra szóló átfogó szakpolitikai prioritásaival, többek között a következők tekintetében: 1. az emberek támogatása, társadalmaink és szociális modellünk megerősítése, 2. demokráciánk védelme és értékeink megőrzése, 3. Európa fenntartható jóléte és versenyképessége, és 4. globális Európa.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 167. cikke. A 167. cikk (1) bekezdése felhatalmazza az EU-t arra, hogy „hozzájáruljon a tagállamok kultúrájának virágzásához, tiszteletben tartva nemzeti és regionális sokszínűségüket, ugyanakkor előtérbe helyezve a közös kulturális örökséget”. Az Uniónak továbbá a 167. cikk (2) bekezdésével összhangban ösztönöznie kell „a tagállamok közötti együttműködést” a kultúra területén, „szükség esetén támogatva és kiegészítve tevékenységüket”.

- **Subszidiaritás / arányosság**

A javaslat összhangban áll a szubszidiaritás és az arányosság elvével. Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés végrehajtása továbbra is elsősorban helyi és nemzeti szinten valósul meg. Az értékelés és a nyilvános konzultáció ugyanakkor rámutatott arra, hogy az Unió kulcsszerepet játszik a tagállamok közötti koordinációban annak érdekében, hogy biztosított legyen a közös, egyértelmű és átlátható kritériumok alkalmazása, különösen az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés kiválasztási és nyomonkövetési eljárásai során. Az Unió az európai szakértői testület ajánlásai, a bevált gyakorlatok városok közötti cseréje, valamint a Melina Mercouri-díj formájában nyújtott pénzügyi hozzájárulás révén is támogatja a kiválasztott városok felkészülését.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLAT EREDMÉNYEI

- **A hatályos jogszabályok időközi értékelése**

A Bizottság a 2033 utáni időszakra szóló Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezésre vonatkozó javaslattal kapcsolatos munkája széles körű információs alapra épült.

2024 és 2025 között elvégezték az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló fellépésének⁷ első időközi értékelését. Az Európa Kulturális Fővárosa címet 2013 és 2023 között elnyerő városokra, valamint a 2020 és 2028 közötti időszakra pályázó városokra kiterjedő értékelés azonosította a kezdeményezés végrehajtása során elért sikereket és a levont tanulságokat.

Fontos megjegyezni, hogy valamennyi kulcsfontosságú kérdésben széles körű konvergencia mutatkozott az értékelések keretében gyűjtött bizonyítékok és adatok, valamint a konzultációs folyamat során kifejtett vélemények között. A Bizottság így több fontos tanulságot tudott levonni az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés jövőjével kapcsolatban.

Konszenzus tapasztalható abban, hogy az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés kiemelkedően sikeres fellépés, és a 2033 utáni időszakban történő folytatása is széles körű támogatást élvez. Egyértelmű, hogy az Európa Kulturális Fővárosa program mind hatókörét, mind méretét tekintve az egyik legambiciózusabb kulturális kezdeményezéssé vált Európában. Emellett az Unió egyik

⁷ [A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: az Európa kulturális fővárosai kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló fellépésének első időközi értékelése, COM\(2025\) 587.](#)

legismertebb és legnagyobb presztízsű kezdeményezése, amely kiemelt megbecsülésnek örvend az európai polgárok körében is.

Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés számos előnnyel járhat a városok számára, ha azt körültekintően tervezik meg. Az eseménysorozat mindenekelőtt kulturális jellegű marad, de jelentős társadalmi és gazdasági előnyei is lehetnek. Ez különösen akkor érvényesül, ha az eseménysorozatot a város és a környező régió hosszú távú, kulturális alapú fejlesztési stratégiájába integrálják. Azt is meg kell jegyezni, hogy bár egy adott évben a tagállamokban csak egy város adhat otthont az eseménysorozatnak, a verseny fontos ösztönző hatással jár az új vagy hatékonyabb szakpolitikák és stratégiák kidolgozása tekintetében még azokban a városokban is, amelyek nem nyerik el a címet.

Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés azonban kihívást is tartogat. Kulturális tevékenységekből egy éven át tartó programot összeállítani nem könnyű feladat. Az Európa Kulturális Fővárosa címet elnyerő egyes városok jól, mások kevésbé sikeresen aknázták ki az abban rejlő lehetőségeket. A jövő legfontosabb kihívása ezért az lesz, hogy a jelenlegi rendszer erősségeire építve segítsük az egyes fővárosokat a címmel járó lehetőségek teljes körű kiaknázásában, valamint a kulturális, gazdasági és társadalmi előnyök optimalizálásában.

Az értékelés és a konzultációk eredményei alapján a Bizottság azonosította a kezdeményezés kiigazítását és korszerűsítését igénylő fő problémákat, ugyanakkor mérlegelte az egyszerűsítési intézkedések szükségességét is.

Először is, bár az európai dimenzió a kezdeményezés egyik kulcsfontosságú eleme és a jelenlegi kiválasztási kritériumok közé tartozik, a pályázó városok körében gyakran félreértésre ad okot, és emiatt háttérbe szorul.

Másodszor, annak ellenére, hogy a városi pályázatok értékelése kiterjed a „hosszú távú stratégiához való hozzájárulás” kritérium teljesítésére, egyes városok nem tapasztalták meg a hosszú távú hatást olyan mértékben, ahogyan azt várták. E kritérium erőteljesebb érvényesítése mind a városok, mind a fellépés relevanciája szempontjából előnyös lenne.

Harmadszor, mivel jelenleg nem létezik az Európa Kulturális Fővárosához kapcsolódó intézményi hálózat, fennáll annak a kockázata, hogy a korábbi, a jelenlegi és a jövőbeli pályázó, valamint címet elnyerő városok tudása elvész.

Negyedszer, az Európai Bizottság szabványos csatornáin, többek között sajtóközleményeken, honlapokon és közösségimédia-bejegyzéseken keresztül kommunikál Európa Kulturális Fővárosának hivatalos kijelöléséről. Jelenleg azonban nincsenek közös, uniós szintű kommunikációs kampányok a címet elnyerő városok népszerűsítésére. A fellépés ismertsége és hatása, valamint a vele kapcsolatos társadalmi tudatosság szempontjából előnyös lenne, ha az uniós intézmények, a tagállamok és a címet elnyerő városok összehangolt erőfeszítéseket tennének.

Ötödször, maguk a városok még nem vezettek be mérési mechanizmusokat, így nem állnak rendelkezésre elsődleges adatok a cím hatásáról. Ez megnehezíti a különböző Európai Kulturális Fővárosok összehasonlítását, és gyengíti a tapasztalatok átadását.

Hatodszor, visszatérő nehézséget jelentett a nemzeti és helyi politika költségvetésekre gyakorolt hatása, amelynek az ajánlattételi és a záró szakasz között a lehető legstabilabbnak kell lenni. A politika az eseménysorozat megszervezésének más szempontjaira is hatással volt. A politikai támogatás alapvető fontosságú, mivel a források többsége közpénz, és anélkül egy város sem tud hiteles ajánlatot tenni. Ugyanakkor az eseménysorozat hitelességének védelme érdekében tiszteletben kell tartani a végrehajtó csoport művészi függetlenségét.

Végezetül, több tagállam már számos alkalommal elnyerte a címet, de közülük néhány csak korlátozott számú reális pályázóval rendelkezik egy olyan nagyszabású eseménysorozathoz, mint az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés. A cím elnyerése jelentős negatív hatással járhat a

korlátozott erőforrásokkal rendelkező városokra, és gyengébb Európai Kulturális Fővárosok kiválasztása hosszú távon veszélyeztetheti a kezdeményezés presztízsét és márkaértékét.

Ezért döntés született arról, hogy a fellépés egy új jogalapra támaszkodva folytatódjon, amely a jelenlegi határozat végrehajtása során tapasztalt problémák kezelésére irányul. A tagállamok új időrendi jegyzéke a mellékletben található.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló fellépésének első időközi értékelése keretében 2024 nyarán nyilvános konzultációra került sor⁸, amely számos kérdést tartalmazott a 2033 utáni időszakra szóló jogalappal kapcsolatban.

2025. december 3. és 2026. január 16. között véleményezési felhívást tettek közzé az Európa Kulturális Fővárosa fellépéssel kapcsolatban, hogy az érdekelt felek széles körétől információkat gyűjtsenek az Európa Kulturális Fővárosa jogalapjának felülvizsgálatával kapcsolatban. Kiemelten az alábbi szereplőket szólították meg: az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés (korábbi, jelenlegi és jövőbeli) vezetőit; az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés tagállami irányító hatóságait (azaz az illetékes kulturális minisztériumot); a városok kulturális fejlesztésével foglalkozó tudományos szakértőket és az Európa Kulturális Főváros kezdeményezésért felelős szakértői testületet; a nagyközönséget; a kulturális hálózatokat, a nem kormányzati szervezeteket és a civil társadalmi szervezeteket. A határidőig huszonhat válasz érkezett be. A válaszokat figyelembe vették a jogi keret megújításával kapcsolatos későbbi ötletgyűjtés során.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

Az Európa Kulturális Fővárosa program jövőjével kapcsolatos tervekhez az érdekelt felek által készített saját kezdeményezésű jelentések és tanulmányok is hozzájárultak, többek között a (Kreatív Európa *kulturális szervezetek európai hálózatainak* 2022–2028-as programja keretében finanszírozott) Culture Next⁹ és a Eurocities¹⁰ kezdeményezések révén.

Emellett az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés 40. évfordulója alkalmából 2024 áprilisában/májusában részletesen megvitatták a fellépés jövőjét, és ennek eredményeként közzétették¹¹ a Chemnitz 2025 és a Nova Gorica 2025 által készített, „40 ajánlás az Európa Kulturális Fővárosa program 40 évéből” című fehér könyvet.

- **Hatásvizsgálat**

Hatásvizsgálat a következő okok miatt nem készül:

1. Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés hatása korlátozott.
2. Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés nem többéves pénzügyi keretprogram, mivel költségei a Kreatív Európa programba (vagy annak utódprogramjaiba) épülnek be. Korlátozott hatással jár az uniós költségvetésre, mivel jelenleg minden egyes Európai Kulturális Főváros számára csak 1,5 millió EUR összeget különítenek el, a szakértői testületek költségein felül. Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés jogalapja nem rendelkezik pénzügyi keretösszeggel; a kapcsolódó finanszírozás a Kreatív Európa program jogalapjának részét képezi.
3. A korábbi jogalapra vonatkozóan nem végeztek hatásvizsgálatot.

⁸ Konzultáció: [Európa Kulturális Fővárosa – 2024. évi időközi értékelés.](#)

⁹ [Culture Next.](#)

¹⁰ [Eurocities.](#)

¹¹ [40 ajánlás az Európa Kulturális Fővárosa program 40 évéből.](#)

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés jogalapjának megújítása lehetőséget teremt az egyszerűsítési erőfeszítések további előmozdítására, valamint egy hozzáférhetőbb, felhasználóbarátabb és polgárközpontúbb fellépés megvalósítására. Az Európa Kulturális Fővárosa program új kerete megnyitja az utat a következők előtt:

- további célzott támogatás a pályázó és a kiválasztott városok számára,
- központosítottabb kommunikációs tevékenységek, amelyek erősítik a polgárok kezdeményezéssel kapcsolatos tudatosságát,
- átláthatóbb iránymutatások a városok pályázatainak értékelésére vonatkozóan (különösen az „európai dimenzió” tekintetében),
- a kiválasztási kérdőív fogalmainak és nyelvezetének felülvizsgálata és pontosítása,
- erősebb együttműködés és tudásmegosztás a városok között, különösen annak lehetősége révén, hogy (határokon átnyúló) város csoportok pályázhassanak, amelyek esetében egy város koordinálná és vezetné a pályázatot.

- **Alapjogok**

A javaslat teljes mértékben összhangban van az **Európai Unió Alapjogi Chartájával**¹², valamint az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség területére vonatkozó valamennyi uniós szakpolitikai és jogalkotási kerettel.

A városoktól elvárják, hogy teljesítsék az ajánlattételi eljárás során tett kötelezettségvállalásaikat, és biztosítsák az Európai Unió Alapjogi Chartájának való folyamatos megfelelést.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A 445/2014/EU határozat megújításáról szóló határozat tekintetében ennek az új bizottsági javaslatnak nincsenek közvetlen költségvetési vonzatai.

A javaslat által lefedett időszak egybeesik több többéves pénzügyi keret időszakával.

A 2033-at követő években az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés jogi és pénzügyi szempontjai közvetlenül kapcsolódnak majd a jövőbeli többéves pénzügyi keretekben foglalt rendelkezésekhez. Ennek alapján a költségvetési vonzatokkal a kultúra támogatására irányuló megfelelő uniós programok, az új „AgoraEU” program és annak utódprogramjai keretében is foglalkoznak majd.

A részleteket lásd a pénzügyi és digitális kimutatásban.

¹² Az Európai Unió Alapjogi Chartája (HL C 202., 2016.6.7., 389. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2016/oj).

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

az Európa Kulturális Fővárosai kezdeményezés 2034–2047. évekre szóló uniós fellépésének megújításáról és a 445/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 167. cikke (5) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,

tekintettel a Régiók Európai Bizottságának véleményére²,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) célja, hogy Európa népei között minden eddigénél szorosabb egységet hozzon létre, és az Unióra ruházza többek között azt a feladatot, hogy hozzájáruljon a tagállamok kultúrájának virágzásához, tiszteletben tartva nemzeti és regionális sokszínűségüket, ugyanakkor előtérbe helyezve a közös kulturális örökséget. E tekintetben az Unió – szükség esetén – támogatja és kiegészíti azon tagállami fellépéseket, amelyek célja az európai népek kultúrájával és történelmével kapcsolatos ismeretek bővítése és terjesztése.
- (2) A „Kulturális iránytű Európa számára” című bizottsági közlemény³ (a továbbiakban: Kulturális iránytű) meghatározza az Unió kultúrpolitikára vonatkozó stratégiai jövőképét, előmozdítva a kultúrához, a kulturális és nyelvi sokszínűséghez, a kohézióhoz és a kultúrák közötti párbeszédhez való hozzáférést és az azokban való részvételt, megerősítve egyúttal a kultúrának a kreativitásban, az innovációban, a versenyképességben és a nemzetközi kapcsolatokban betöltött szerepét.
- (3) Az „Európa a kultúráért – A kultúra Európáért” című együttes nyilatkozat⁴ a Kulturális iránytű jövőképét az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa közötti közös politikai kötelezettségvállalássá alakítja át olyan stratégiai keretet biztosítva, amely a kultúrát Európa identitásának középpontjába helyezi, és hangsúlyozza annak fontosságát az egyének, a közösségek és az Európai Unió számára.

¹ HL C , , , o.

² HL C , , , o.

³ [Kulturális iránytű Európa számára, COM\(2025\) 785.](#)

⁴ HL C, C/2026/3440, 2026.6.25., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/3440/oj>.

- (4) A kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezménynek⁵, amely 2007. március 18-án lépett hatályba, és amelynek az Unió is részes fele, az a célja, hogy védje és előmozdítsa a kulturális sokszínűség iránti tiszteletet és a kultúrák közötti együttműködést, továbbá növelje a kulturális sokszínűségben rejlő értékkel kapcsolatos tudatosságot helyi, nemzeti és nemzetközi szinten.
- (5) A 2014. április 16-i 445/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat létrehozta⁶ az Európa Kulturális Fővárosai kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló uniós fellépését. Ezt a határozatot hatályon kívül kell helyezni. Rendelkezéseit azonban továbbra is alkalmazni kell azon városok tekintetében, amelyeket a 2033-ig tartó időszakban valamelyik évre már kijelöltek, vagy amelyek kijelölése folyamatban van.
- (6) A Kulturális iránytű a 2033 utáni időszakban is elismeri a kultúra megújító szerepét a városi környezetben, valamint Európa Kulturális Fővárosainak jelentőségét a kulturális alapú, inkluzív városi és regionális átalakuláshoz, illetve az Európa-szerte megvalósuló városi és regionális megújuláshoz való hozzájárulás tekintetében. A társadalmi kohézió, a gazdasági növekedés, az innováció, a területi vonzerő és a fenntartható fejlődés hajtóerejeként működik.
- (7) A kultúra területén megvalósuló uniós szintű fellépésnek olyan meglévő kezdeményezéseken kell alapulnia, mint a Tanács uniós kulturális munkatervei, „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé” című közös közlemény⁷, a kulturális örökségért való fellépés európai kerete⁸, valamint a 2017. márciusi Római Nyilatkozat⁹, továbbá szorosan igazodnia kell az Európai kulturális iránytű és az „Európa a kultúráért – A kultúra Európáért” című együttes nyilatkozat célkitűzéseire.
- (8) Az Európa Kulturális Fővárosa programnak igazodnia kell a releváns európai kezdeményezésekhez, például az új európai Bauhaushoz¹⁰, az Európai Örökség címhez, az EU városfejlesztési menetrendjéhez¹¹, az európai demokráciapajzshoz¹² és a generációk közötti méltányosságra vonatkozó stratégiához¹³. A tagállamokhoz intézett, 2026. május 11-én elfogadott, az új európai Bauhausról szóló tanácsi ajánlás felszólítja a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy erősítsék meg az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezést oly módon, hogy az szinergiában álljon az új európai Bauhaus értékeivel és elveivel, amely Európa-szerte támogatja a városrészek fenntartható, inkluzív és minőségorientált fejlesztését, átalakítását, illetve megújulását.

⁵ [UNESCO-egyezmény a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról.](#)

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 445/2014/EU határozata (2014. április 16.) az Európa kulturális fővárosai kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló uniós fellépésének létrehozásáról és az 1622/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 132., 2014.5.3., 1. o., ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)).

⁷ Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé, JOIN/2016/029 final. [EUR-Lex - 52016JC0029 - EN - EUR-Lex.](#)

⁸ A kulturális örökségért való fellépés európai kerete, SWD(2018) 491 final.

⁹ [Római Nyilatkozat.](#)

¹⁰ [A Bizottság közleménye – Az új európai Bauhaus: az elképzeléstől a végrehajtásig, COM\(2025\) 1026 és a Tanács ajánlása az új európai Bauhausról.](#)

¹¹ [A városokra vonatkozó uniós menetrend: a növekedés és jólét előmozdítása, COM\(2025\) 739.](#)

¹² [Európai demokráciapajzs: az erős és reziliens demokráciák támogatása, JOIN\(2025\) 791.](#)

¹³ [A generációk közötti méltányosságra vonatkozó stratégia.](#)

- (9) Az első időközi értékelés¹⁴, valamint a 2024 nyarán tartott nyilvános konzultáció¹⁵ rámutatott, hogy az Európa Kulturális Fővárosa ambiciózus kulturális kezdeményezés Európában, amelyet a polgárok nagyra értékelnek. 40 év elteltével az Európa Kulturális Fővárosa program továbbra is sikeres kiemelt fellépés, amely fellendíti a kulturális és kreatív ágazatokat, növeli a címet elnyerő városok nemzetközi ismertségét, és a kultúrán keresztül támogatja a vidék- és városfejlesztést. Költséghatékony fellépésnek minősül, amely mozgósítja a köz- és magánfinanszírozást, továbbá a társadalmi és gazdasági fejlődés katalizátoraként működik, különösen akkor, ha a hosszú távú helyi és regionális stratégiákba integrálják. Ebben az összefüggésben az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezést folytatni és korszerűsíteni kell annak érdekében, hogy figyelembe vegye a kialakuló új tendenciákat. Ezért a 2033 utáni időszakra vonatkozóan a fellépést meg kell újítani.
- (10) Amellett, hogy bemutatja Európa kulturális sokszínűségét és közös örökségét, az Európa Kulturális Fővárosa cím (a továbbiakban: cím) segíti a városokat kulturális életük gazdagításában, a kulturális és kreatív ágazatok megerősítésében, a kulturális javakhoz való hozzáférésnek és azok láthatóságának a javításában, a hosszú távú városfejlesztés támogatásában, valamint az összetartozás közös érzésének és a kultúrák közötti párbeszédnek az előmozdításában.
- (11) Az e határozattal létrehozott fellépés célkitűzésének teljes mértékben összhangban kell állnia az „AgoraEU” program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet célkitűzéseivel¹⁶, valamint a program „Kreatív Európa – Kultúra” ágának egyedi célkitűzéseivel¹⁷.
- (12) A fellépés célkitűzéseinek elérése érdekében a címet elnyerő városoknak meg kell erősíteniük a kulturális ágazatok innovációs és digitális kapacitását, szoros kapcsolatokat kell kiépíteniük a kultúra és más releváns ágazatok, például az oktatás, a kutatás, a környezetvédelem, a városfejlesztés, a sport és a fenntartható kulturális turizmus között, összhangban a fenntartható turizmusra vonatkozó európai stratégiával; emellett ki kell aknázniuk az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés lehetőségeit a fenntartható helyi fejlődés, valamint az egészséges és zöld városi környezet katalizátoraként¹⁸, továbbá a kultúra révén növelniük kell a városok nemzetközi ismertségét. Elő kell mozdítaniuk továbbá a társadalmi befogadást és az esélyegyenlőséget, javítaniuk kell a kultúrához való hozzáférést és az abban való részvételt, biztosítaniuk kell az emberek – különösen a gyermekek, a fiatalok, a fogyatékossgal élő személyek, valamint a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek – lehető legszélesebb körű bevonását a kulturális program előkészítésébe és megvalósításába, teljes mértékben tiszteletben tartva egyúttal a művészi szabadságot, a kulturális kifejezések sokszínűségét, valamint a művészek, továbbá a kulturális és kreatív szakemberek munkakörülményeinek javítását.

¹⁴ [A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: az Európa kulturális fővárosai kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló fellépésének első időközi értékelése, COM\(2025\) 587.](#)

¹⁵ Európa Kulturális Fővárosa – [2024. évi időközi értékelés.](#)

¹⁶ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó AgoraEU program létrehozásáról, valamint az (EU) 2021/692 és az (EU) 2021/818 rendelet hatályaon kívül helyezéséről, COM(2025) 550 (a többéves pénzügyi keretről szóló, folyamatban lévő tárgyalások függvényében).

¹⁷ A név a többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos, folyamatban lévő tárgyalások tárgyát képezi.

¹⁸ Ezzel összefüggésben ösztönözni kell a szinergiákat a városi fenntarthatóságot elismerő egyéb uniós kezdeményezésekkel, például az Európa Zöld Fővárosa díjjal és az Európa Zöld Levél díjjal is.

- (13) Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés komoly erőfeszítéseket igényel a pályázó és a címet elnyerő városok részéről, beleértve egy magas színvonalú, egy éven át tartó kulturális program előkészítését és megvalósítását, valamint a tartós utógondozást célzó hosszú távú tervezést. A városoknak ezért megfelelő támogatásra, eszközökre, iránymutatásra és tanácsadásra van szükségük. A Bizottságnak össze kell hangolnia a vonatkozó tevékenységeket, hogy maximalizálni lehessen a fellépés hosszú távú hatását.
- (14) A cím elnyerésére irányuló versenyeket minden évben két különböző tagállamban kell lebonyolítani a mellékletben meghatározott időrendi naptár (a továbbiakban: naptár) szerint, ezáltal biztosítva az Európa Kulturális Fővárosa cím méltányos elosztását valamennyi tagállam között. Az érintett években a versenynek nyitva kell állnia az EFTA/EGT-országok, az uniós tagjelölt országok vagy potenciális tagjelöltek, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz kapcsolódó harmadik országok városai előtt is, azzal a feltétellel, hogy a 2034 és 2047 közötti időszakban minden, részvételre jogosult ország csak egyszer nyerheti el a címet. Ez hozzájárul ahhoz, hogy az európai kultúrák közös jellemzőinek hangsúlyozása révén ezek a városok is közelebb kerüljenek az Unióhoz, amint azt a korábbi tapasztalatok is megerősítették. A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy vis maior vagy az Unió bővítése esetén módosítsa a mellékletet.
- (15) A vis maior eseteire vagy az Unió bővítésére való hatékony és időben történő reagálás biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a melléklet módosítása céljából. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során lefolytassa a szükséges konzultációkat, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban¹⁹ megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és a szakértők rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (16) A címet méretüktől függetlenül a városok vagy határokon átnyúló város csoportok számára kell fenntartani. A szélesebb közönség elérése és a cím hatásának fokozása érdekében a városok bevonhatják a környező területeket is.
- (17) A cím odaítélésének egy erős európai dimenzióval rendelkező kulturális programon kell alapulnia. A kulturális programot kifejezetten a cím elnyerésének évére kell tervezni, és annak egy hosszú távú stratégia részét kell képeznie.
- (18) A kiválasztási eljárást két szakaszban (előzetes kiválasztás és kiválasztás) kell megszervezni, és azt független szakértőkből álló testületnek kell lefolytatnia. Ez a tisztességes és átlátható szervezés lehetővé tette a városok számára, hogy az előzetes kiválasztási és a kiválasztási szakasz között a testülettől kapott szakértői vélemények alapján javítsák pályázatukat. Ezenkívül az Európa Kulturális Fővárosa fellépés folytonosságának, valamint a tapasztalatok és a know-how átadásának biztosítása érdekében a szakértők fokozatos rotációjára van szükség.

¹⁹ [Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról](http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj) (HL L 123., 2016.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

- (19) A kijelölt nemzeti szakértők részvételét továbbra is biztosítani kell azáltal, hogy a tagállamok számára lehetővé teszik legfeljebb két szakértőnek a kiválasztási és nyomonkövetési eljárásokat lefolytató testületbe történő kinevezését.
- (20) A kiválasztási kritériumoknak iránymutatást kell nyújtaniuk a pályázó városok számára azon célkitűzések és követelmények tekintetében, amelyeknek meg kell felelniük a cím elnyeréséhez. Bár nagyobb hangsúlyt kell fektetni a fenntarthatóságra, a hosszú távú tervezésre és a digitális hozzáférhetőségre, az európai dimenzióknak átfogó kritériummá kell válnia, amint azt az Európa Kulturális Fővárosai kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló fellépésének első időközi értékelésében foglalt ajánlás is hangsúlyozta.
- (21) A pályázó városoknak adott esetben meg kell vizsgálniuk annak lehetőségét, hogy pénzügyi támogatást kérjenek más releváns uniós programokból és alapokból, különösen az AgoraEU programból, valamint az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alapból, a nemzeti és regionális partnerségi terveken, valamint az azt követő programokon keresztül.
- (22) A város kijelölése és a cím elnyerésének éve közötti felkészülési szakasz döntő fontosságú az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés sikere szempontjából. Az értékelések és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk rámutattak, hogy a korábbi jogi keretek szerinti támogatási intézkedések rendkívül értékesek voltak, és azokat tovább kell fejleszteni, valamint össze kell hangolni a címet korábban, jelenleg és a jövőben elnyerő városok, továbbá a pályázó városok között, miközben az Európai Bizottság támogatja a városok közötti tapasztalat- és tudásmegosztást elősegítő hálózat létrehozását.
- (23) Az Európa Kulturális Fővárosa cím és a két részletben kifizetendő Melina Mercouri-díj jelentős szimbolikus értékkel bír. A címet elnyerő városoktól elvárják, hogy teljesítsék az ajánlattételi eljárás során tett kötelezettségvállalásaikat, és biztosítsák az Európai Unió Alapjogi Chartájának²⁰ való folyamatos megfelelést. Ezért a cím és a díj odaítélését szigorú és egyértelmű feltételekhez kell kötni, valamint olyan keretet is ki kell alakítani, amely lehetővé teszi a cím szükség szerinti visszavonását, ha annak jogosultja már nem felel meg a kritériumoknak, vagy nem tartja be a pályázatában benyújtott projekt- és munkatervet.
- (24) A címet elnyerő városoknak kijelölésük időpontjától a cím elnyerése évének végéig biztosítaniuk kell, hogy minden esemény, tevékenység és kommunikációs anyag esetében egyértelműen látható legyen az uniós logó a közös Európa Kulturális Fővárosa logóval és adott esetben az uniós zászlóval együtt. Emellett minden esetben fel kell tüntetniük, hogy az Európa Kulturális Fővárosa program az Európai Unió által finanszírozott fellépés, amelynek megvalósításában az Európai Bizottság egyértelmű szerepet vállal.
- (25) Az értékelési folyamatban továbbra is a városoknak kell központi szerepet betölteniük annak érdekében, hogy helyi szinten biztosított legyen a releváns elsődleges adatok gyűjtése, különösen a cím hatásainak vizsgálatával összefüggésben.
- (26) E határozat céljait – nevezetesen a kultúrák sokszínűségének megóvását és előmozdítását Európában, a közös jegyek kiemelését, valamint a kultúra hosszú távú városfejlesztéshez való hozzájárulásának elősegítését – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, tekintettel különösen a kiválasztásra és a nyomon követésre

²⁰ [Az Európai Unió Alapjogi Chartája.](#)

vonatkozó egységes, egyértelmű és átlátható kritériumok és eljárások, valamint a tagállamok közötti szoros koordináció szükségességére, az Unió szintjén azonban a fellépés terjedelme vagy hatása miatt e célok jobban megvalósíthatók, ezért az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a határozat nem lépi túl az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A fellépés megújítása

Az „Európa Kulturális Fővárosai” elnevezésű uniós fellépés a 2034–2047. évekre vonatkozóan meghosszabbításra kerül (a továbbiakban: a fellépés).

2. cikk

Célkitűzések

(1) A fellépés általános célkitűzései a következők:

- a) az európai kultúrák sokszínűségének megóvása és előmozdítása, a közös jegyeik kiemelése, a közös európai kulturális térséghez való tartozás érzésének erősítése, valamint az Unió alapját képező értékek előmozdítása;
- b) a kultúra hozzájárulásának előmozdítása a városok fenntartható és inkluzív fejlődéséhez, saját stratégiáikkal és prioritásaikkal összhangban, kulturális életük gazdagítása, kulturális és kreatív ökoszisztémáik megerősítése, valamint kulturális javaik, örökségük és kifejezőmódjaik láthatóságának, hozzáférhetőségének és sokszínűségének fokozása mellett.

(2) A fellépés egyedi célkitűzései a következők:

- a) a kulturális kínálat mértékének, sokszínűségének és európai dimenziójának bővítése a városokban, többek között transznacionális együttműködés révén, ezáltal növelve a városok nemzetközi ismertségét;
- b) a kultúrához, a művészetekhez és a kulturális örökséghez való hozzáférés és az azokban való részvétel javítása valamennyi polgár, különösen a fiatalok számára, valamint a társadalmi kohézió, a generációk közötti méltányosság, az egyenlőség és a sokszínűség megerősítése a kulturális szerepvállalás révén;
- c) a helyi kulturális ágazat innovációs és digitális kapacitásának, valamint más ágazatokkal való együttműködésének megerősítése.

3. cikk

Részvétel a fellépésben

(1) A címért folyó versenyen városok vagy (határokon átnyúló) város csoportok (a továbbiakban mindkettő: városok) vehetnek részt, amelyek a környező területeket is bevonhatják.

(2) Egy évben (a továbbiakban: a cím elnyerésének éve) a címet elnyerő városok száma nem lehet több háromnál.

A címet minden évben a mellékletben foglalt naptárban (a továbbiakban: naptár) kettesével felsorolt tagállamok mindegyikében legfeljebb egy-egy városnak lehet odaítélni. A meghatározott években a cím egy olyan városnak is odaítélhető, amely az Európai Szabadkereskedelmi Társulás valamely, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államában (a továbbiakban: EFTA/EGT-ország), uniós tagjelölt országban vagy potenciális tagjelölt országban, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz társult harmadik országban, továbbá – az (5) bekezdésben meghatározott feltételek mellett – olyan országban található, amely csatlakozik az Unióhoz. Vis maior vagy az Unió bővítése esetén a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján módosíthatja a mellékletet.

(3) A tagállamok városai jogosultak arra, hogy a naptárban szereplő tagállamok sorrendjének megfelelően egy évre elnyerjék a címet. Ha vis maior olyan módon érinti a kijelölt várost, hogy az a cím elnyerésének évében késlelteti a tevékenységek megkezdését, az érintett város számára lehetővé kell tenni, hogy az érintett ország Bizottsághoz intézett írásbeli kérelmét követően elhalassza az évet, amely esetben a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján módosítja a mellékletet.

(4) Az EFTA/EGT-országok, az uniós tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, illetve a 10. cikk (2) bekezdésében említett pályázati felhívás közzététele idején az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló programokhoz társult harmadik országok városai a naptárral összhangban megrendezésre kerülő nyílt pályázat keretében, egy évre pályázhatnak a címre.

Minden EFTA/EGT-ország, uniós tagjelölt ország vagy potenciális tagjelölt, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz társult harmadik ország csak egyszer nyerheti el a címet a 2034 és 2047 közötti időszakban.

(5) Amennyiben egy ország [*a Hivatalos Lapban való kihirdetést követő egy nap*] után, de 2041. január 1-je előtt csatlakozik az Unióhoz, a csatlakozását követő hét év elteltével a tagállamokra vonatkozó szabályokkal és eljárásokkal összhangban jogosult lehet a cím elnyerésére, az Unióhoz egyidejűleg csatlakozó országok számától függően. A naptárat ennek megfelelően a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusa útján naprakésszé kell tenni. Amennyiben egy ország 2041. január 1-jén vagy azt követően csatlakozik az Unióhoz, nem vehet részt tagállamként a fellépésben.

Mindazonáltal azokban az években, amikor a naptár szerint három város már elnyerte a címet, az első albekezdésben említett országok városai csak a naptár szerint még be nem telt következő évben jogosultak a cím elnyerésére, ezen országok csatlakozási sorrendje szerint.

Ha az első albekezdésben említett ország egy városa korábban már részt vett a tagjelölt országoknak és a potenciális tagjelölteknek rendezett versenyen, nem vehet részt a tagállamok számára kiírt későbbi versenyen. Ha a 2034 és 2047 közötti időszakban a (4) bekezdéssel összhangban valamely ilyen ország egy városát kijelölték a cím elnyerésére, ez az ország a csatlakozását követően tagállamként nem rendezhet versenyt ezen időszak alatt.

Ha ugyanabban az időpontban egynél több ország csatlakozik az Unióhoz, és ha ezen országok között nem született megállapodás a fellépésben való részvétel sorrendjéről, a Tanács sorshúzást rendez.

(6) A Bizottság a 18. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el a melléklet módosítására vonatkozóan.

4. cikk

Pályázatok

(1) A Bizottság az 5. cikkben meghatározott kritériumok alapján rendelkezésre bocsátja az összes pályázó város által alkalmazandó egységes pályázati formanyomtatványt.

Amennyiben a pályázó város a környező területet is bevonja, a pályázatot a város neve alatt kell benyújtani. Amennyiben város csoport pályázik, a pályázatot az érintett tagállam vezető városának neve alatt kell benyújtani.

(2) Minden pályázatnak erős európai dimenzióval rendelkező kulturális programon kell alapulnia, tiszteletben kell tartania a művészi szabadságot és a kulturális kifejezés sokszínűségét, és hozzá kell járulnia a művészek, valamint a kulturális és kreatív szakemberek munkakörülményeinek javításához.

A kulturális programnak ki kell terjednie a cím elnyerésének évére, és azt kifejezetten a címre vonatkozóan kell összeállítani, az 5. cikkben meghatározott kritériumokkal összhangban.

5. cikk

Kritériumok

A pályázatokat a következő kritériumok alapján kell értékelni, és valamennyi kritériumnak erős európai dimenzióval kell rendelkeznie. A Bizottság iránymutatásokat nyújt e kritériumok, különösen az európai dimenzió meghatározására és értelmezésére vonatkozóan, figyelembe véve a releváns kezdeményezésekkel, például az új európai Bauhausszal kiaknázható szinergiákat. A pályázatok értékelésének kritériumai a következők:

- a) hosszú távú stratégia és utógondozás;
- b) kulturális és művészeti tartalom;
- c) tájékoztatás, kommunikáció és polgári részvétel;
- d) irányítás és megvalósítási képesség.

(1) A „hosszú távú stratégia és utógondozás” kategória tekintetében a következő tényezőket kell figyelembe venni:

- a) olyan kulturális stratégia megléte, amely a pályázat benyújtásának időpontjában kiterjed a fellépésre, és a cím elnyerésének évét követő időszakra vonatkozó utógondozási terveket is tartalmaz;
- b) a kulturális és kreatív ágazatok teljesítményének megerősítésére irányuló tervek, beleértve a kulturális, társadalmi-gazdasági és szociális ágazatok közötti hosszú távú együttműködés fejlesztését, különös tekintettel a művészek munkakörülményeire;
- c) a cím révén elérni kívánt hosszú távú kulturális, társadalmi és gazdasági hatás, többek között a fenntartható város- és adott esetben vidékfejlesztés tekintetében;
- d) a cím hatásának nyomon követésére és értékelésére, valamint az értékelés eredményeinek európai szintű terjesztésére vonatkozó tervek.

(2) A „kulturális és művészeti tartalom” kategória tekintetében a következő tényezőket kell értékelni:

- a) a kulturális programhoz kapcsolódó világos és egységes művészi látásmód és stratégia: Európa kulturális és nyelvi sokszínűségének támogatása, valamint a művészi szabadság előmozdítása;
- b) a helyi és európai művészek, kulturális szervezetek és lakosok, köztük a fiatalok bevonása a kulturális program kidolgozásába és megvalósításába;
- c) együttműködés különböző európai országok városaival és a címet ugyanabban az évben elnyerő városokkal;
- d) az európai kultúrák, örökség és történelem, valamint az európai integráció és a jelenlegi európai témák közös tulajdonságait kiemelő tevékenységek köre és általános művészi minősége;
- e) a kulturális örökség és a hagyományos művészeti formák új, innovatív és kísérleti digitális kulturális kifejezőmódokkal való ötvöztetésének képessége, előmozdítva a fizikai és digitális szerepvállalás új módjait.

(3) A „tájékoztatás, kommunikáció és polgári részvétel” kategória tekintetében a következő tényezőket kell értékelni:

- a) a különböző helyi közösségek és a civil társadalom érdemi bevonása a pályázat előkészítésébe és a fellépés végrehajtásába;
- b) új és inkluzív – többek között digitális – lehetőségek létrehozása a lakosság széles köre számára, beleértve a peremterületekről származókat és a látogatókat is, a kulturális tevékenységekben való részvételre, az azokhoz való hozzáférésre vagy az azokban való részvételre, különös tekintettel a gyermekekre és a fiatalokra, valamint külön figyelmet fordítva a fogyatékkal élő személyekre és az idősekre e tevékenységek hozzáférhetősége tekintetében;
- c) a közönségfejlesztésre vonatkozó átfogó stratégia, hangsúlyozva az oktatással való kapcsolatot, valamint az iskolák és felsőoktatási intézmények részvételét;
- d) átfogó marketing- és kommunikációs stratégia, amely felkelti a helyi, európai és nemzetközi közönség széles körének érdeklődését, és az Európa Kulturális Fővárosának közös logóját és szlogenjét használva kiemeli, hogy a program uniós fellépés.

(4) Az „irányítás és megvalósítási képesség” kategória tekintetében a következő tényezőket kell értékelni:

- a) a forrásteremtési stratégia és a javasolt költségvetés megvalósíthatósága, amely adott esetben kiterjed az uniós programokból és alapokból származó pénzügyi támogatás igénylésére irányuló tervekre, és fedezi az előkészületi szakaszt, a cím elnyerésének évét, az értékelést, a cím utógondozása keretében megvalósuló tevékenységeket és a vészhelyzeti tervezést;
- b) a fellépés tervezett irányítási és megvalósítási struktúrája olyan személyzettel, amely rendelkezik a fellépés fenntartható végrehajtásához szükséges készségekkel, lehetővé téve a helyi hatóságok és a megvalósító szerv – többek között a művészeti csapat – közötti hatékony együttműködést;
- c) a fő- és a művészeti igazgatók kinevezésére szolgáló eljárás és azok tevékenységi területe;
- d) a pályázat széles körű támogatása és a helyi, regionális és nemzeti hatóságok fenntartható pénzügyi kötelezettségvállalása;

e) a pályázó város a cím elnyeréséhez rendelkezik vagy rendelkezni fog megfelelő, életképes infrastruktúrával.

6. cikk

Szakértői testület

(1) Létrejön egy független szakértőkből álló testület (a továbbiakban: testület) a kiválasztási és nyomonkövetési eljárások lefolytatására.

(2) A testület 12, az uniós intézmények és szervek által a (3) bekezdéssel összhangban kinevezett szakértőből (a továbbiakban: az európai szakértők) áll.

(3) A Bizottság nyílt pályázati felhívás alapján javaslatot tesz a lehetséges európai szakértők névsorára.

Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság saját eljárásainak megfelelően három-három szakértőt nevez ki, és további három-három szakértőt jelöl ki helyettesnek.

A Régiók Európai Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság saját eljárásainak megfelelően egy-egy szakértőt nevez ki, és további egy-egy szakértőt helyettesnek jelöl ki.

Emellett a Bizottság saját eljárásának megfelelően kiválaszt egy szakértőt, és helyettesként kijelöl egy szakértőt az Ifjúsági Kulturális Nagyköveti Hálózathól²¹.

Az európai szakértők kiválasztásakor az említett uniós intézmények és szervek mindegyike törekszik arra, hogy a testület teljes összetételében biztosított legyen a készségek egymást kiegészítő jellege, a kiegyensúlyozott földrajzi eloszlás, a nemek közötti egyensúly, valamint a különböző hátterek sokszínűsége, tükrözve a különböző európai társadalmak jellemzőit.

(4) Az európai szakértők mellett egy tagállami város kiválasztására és nyomon követésére vonatkozóan az érintett tagállam – saját eljárásaival összhangban és a Bizottsággal konzultálva – legfeljebb két szakértőt jelölhet a testületbe. Az érintett tagállam felelős e két szakértő szerződteséért. Ez nem vonatkozik a harmadik országok számára kiírt versenyekre.

(5) Valamennyi szakértőnek meg kell felelnie a következő feltételeknek:

a) az Unió polgára és lakosa;

b) független;

c) jelentős tapasztalattal és szakértelemmel rendelkezik a következők terén:

i. legalább egy kulturális és kreatív ágazat;

ii. a városok kulturális fejlesztése; vagy

iii. egy Európa Kulturális Fővárosa eseménysorozat vagy egy hasonló hatókörű és méretű nemzetközi kulturális esemény szervezése; vagy

iv. a kulturális turizmus előmozdítása és irányítása;

d) évente több munkanapot képes a testületnek szentelni, beleértve az utazásokat is (körülbelül 30-40 nap).

²¹ Ez a kezdeményezés a jelenleg kidolgozás alatt álló „Kulturális iránytű Európa számára” programból származik.

(6) A testület tagjai díjazásra jogosultak szolgálataikért, valamint jogosultak a megbízatás szerinti feladataik ellátásához közvetlenül kapcsolódó valamennyi költség megtérítésére.

Az ilyen díjazást és költségeket kinevezésük teljes időtartamára meg kell fizetni.

A testület valamennyi tagja egyenlő díjazásban részesül, függetlenül attól, hogy melyik intézmény nevezte ki őket.

(7) A testület kijelöli elnökét.

(8) Az európai szakértőket hároméves időtartamra kell kinevezni.

Mindazonáltal az e határozat szerinti testület első létrehozása tekintetében az Európai Parlament három évre, a Bizottság két évre, a Tanács, a Régiók Európai Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság pedig egy évre nevezi ki szakértőit annak érdekében, hogy a szakértelem a szakértői testület rendszeres rotációja ellenére is fennmaradjon.

(9) Ha egy szakértő lemond, megbízatásának lejárta előtt nem képes ellátni feladatait, vagy ha az Európai Bizottság megszünteti a szerződését, a megbízatás hátralévő időtartamára helyettes szakértő veszi át a helyét.

(10) Minden szakértőnek nyilatkoznia kell arról, ha személye és valamely konkrét pályázó város között tényleges vagy lehetséges összeférhetlenség áll fenn. Ilyen nyilatkozat esetén, vagy ha ilyen összeférhetlenségre derül fény, az érintett szakértőnek le kell mondania, és a megfelelő uniós intézmény, szerv, illetve tagállam a (9) bekezdéssel összhangban a megbízatás fennmaradó részére a lemondó szakértő helyére egy másikat nevez ki.

7. cikk

A pályázatok benyújtása a tagállamokban

(1) A városok közötti versenynek a mellékletben meghatározott naptárral összhangban történő megszervezése az egyes tagállamok feladata.

(2) Az érintett tagállamok legalább hat évvel a cím elnyerésének évét megelőzően pályázati felhívást tesznek közzé.

A 4. cikk (1) bekezdésében említett pályázati formanyomtatványnak valamennyi pályázati felhívásban szerepelnie kell.

A pályázó városok számára a pályázati felhívások közzétételét követően legalább tíz hónapos határidőt kell biztosítani a pályázatok benyújtására.

(3) Az érintett tagállamok értesítik a Bizottságot a pályázatokról.

8. cikk

Előzetes kiválasztás a tagállamokban

(1) Minden érintett tagállam legkésőbb a cím elnyerésének évét öt évvel megelőzően összehívja a testületet a pályázó városokkal tartandó előzetes kiválasztási ülésre.

(2) A testület – azt követően, hogy a kritériumokkal összhangban értékelte a pályázatokat – megállapodik az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városokról, és előzetes kiválasztási jelentést tesz közzé az összes pályázatról, amelyben – többek között – ajánlásokat fogalmaz meg az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városok részére.

- (3) A testület benyújtja az előzetes kiválasztási jelentését az érintett tagállamoknak és a Bizottságnak.
- (4) A testület jelentése alapján minden érintett tagállam hivatalosan jóváhagyja az előzetes kiválasztáson túljutott pályázók jegyzékét.

9. cikk

Kiválasztás a tagállamokban

- (1) Az előzetes kiválasztási jelentésben foglalt ajánlások alapján az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városok kiegészítik és módosítják pályázatukat a kritériumoknak való megfelelés érdekében. Azt benyújtják az érintett tagállamnak, amely továbbítja a pályázatokat a Bizottságnak.
- (2) Legkésőbb kilenc hónappal az előzetes kiválasztási ülést követően minden érintett tagállam kiválasztási ülésre hívja össze a testületet az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városok részvételével.

Amennyiben szükséges, az érintett tagállam a Bizottsággal konzultálva észszerű időtartammal meghosszabbíthatja ezt a kilenc hónapos határidőt.

- (3) A testület értékeli a kiegészített, illetve módosított pályázatokat.
- (4) A testület kiválasztási jelentést készít az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városok pályázatairól, amely ajánlást tartalmaz az érintett tagállam legfeljebb egy városának kijelölésére.

A kiválasztási jelentésnek a nyertes városnak szóló ajánlásokat is tartalmaznia kell arra vonatkozóan, hogy a cím elnyerésének évéig milyen fejlesztésekre van szükség.

A testület benyújtja a kiválasztási jelentést az érintett tagállamnak és a Bizottságnak.

- (5) A (4) bekezdés ellenére, amennyiben a pályázó városok egyike sem teljesíti az összes kritériumot, a testület azt is javasolhatja, hogy az adott évre ne ítéljék oda a címet.

10. cikk

Az EFTA/EGT-országokra, az uniós tagjelölt országokra vagy potenciális tagjelöltekre, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz társult harmadik országokra vonatkozó rendelkezés

- (1) A Bizottság felel az EFTA/EGT-országok, az uniós tagjelölt országok vagy potenciális tagjelöltek, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz társult harmadik országok városai közötti verseny (a továbbiakban: harmadik országok számára szervezett versenyek) megszervezéséért.
- (2) A Bizottság legalább hat évvel a cím elnyerésének évét megelőzően pályázati felhívást tesz közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. A 4. cikk (1) bekezdésében említett pályázati formanyomtatványnak valamennyi pályázati felhívásban szerepelnie kell. A pályázati felhívás közzétételét követően legalább tíz hónapos határidőt kell biztosítani a pályázatok benyújtására.

(3) A testület a városok előzetes kiválasztását pályázataik alapján, legalább a cím elnyerésének évét megelőző öt évvel végzi el. A pályázó városokkal nem tartanak ülést.

A testület – azt követően, hogy a kritériumokkal összhangban értékelte a pályázatokat – megállapodik az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városokról, és előzetes kiválasztási jelentést tesz közzé az összes pályázatról, amelyben – többek között – ajánlásokat fogalmaz meg az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városok részére. A testület benyújtja az előzetes kiválasztási jelentését a Bizottságnak.

(4) Az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városok kiegészítik, illetve módosítják a pályázatukat annak érdekében, hogy megfeleljenek a kritériumoknak, figyelembe véve az előzetes kiválasztási jelentésben szereplő ajánlásokat; ezt követően benyújtják pályázatukat a Bizottságnak.

Legkésőbb kilenc hónappal az előzetes kiválasztási ülést követően a Bizottság kiválasztási ülésre hívja össze a testületet az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városok részvételével.

Amennyiben szükséges, a Bizottság észszerű időtartammal meghosszabbíthatja ezt a kilenc hónapos határidőt.

(5) A testület értékeli a kiegészített, illetve módosított pályázatokat.

(6) A testület kiválasztási jelentést készít az előzetes kiválasztáson túljutott pályázó városok pályázatairól, valamint ajánlást tesz egy EFTA/EGT-ország, uniós tagjelölt ország vagy potenciális tagjelölt, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz társult harmadik ország legfeljebb egy városának kijelölésére.

A kiválasztási jelentésnek az érintett városnak szóló ajánlásokat is tartalmaznia kell arra vonatkozóan, hogy a cím elnyerésének évéig milyen fejlesztésekre van szükség.

A testület benyújtja a kiválasztási jelentését a Bizottságnak.

(7) A (6) bekezdés ellenére, amennyiben a pályázó városok egyike sem teljesíti az összes kritériumot, a testület azt is javasolhatja, hogy az adott évre ne ítéljék oda a címet.

11. cikk

Kijelölés

(1) A testület kiválasztási jelentésében foglalt ajánlások alapján minden érintett tagállam kijelöl egy várost a cím elnyerésére, és erről legkésőbb a cím elnyerésének évét négy évvel megelőzően értesíti az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a Bizottságot, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Régiók Európai Bizottságát.

(2) Az EFTA/EGT-országok, az uniós tagjelölt országok vagy potenciális tagjelöltek, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz társult harmadik országok esetében a testület kiválasztási jelentésében foglalt ajánlások alapján a Bizottság kijelöl egy várost, amely az adott években elnyeri a címet. A Bizottság legkésőbb a cím elnyerésének évét megelőző négy évvel értesíti az Európai Parlamentet, a Tanácsot, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Régiók Európai Bizottságát a kijelölésről.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben említett kijelölés mellé csatolni kell a testület jelentésein alapuló indokolást.

(4) Amennyiben a város a környező területet is bevonja, a kijelölés a városra vonatkozik.

(5) A Bizottság a kijelölésről szóló értesítések kézhezvételét követően két hónapon belül közzéteszi Európa Kulturális Fővárosainak jegyzékét az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

12. cikk

Együttműködés a kijelölt városok között

Azoknak a városoknak, amelyeket ugyanarra, az előző és a következő évre jelöltek ki, törekedniük kell arra, hogy kapcsolatokat alakítsanak ki a kulturális programjaik között, és ezen együttműködésük a 13. cikkben meghatározott nyomonkövetési eljárás keretében is figyelembe vehető.

13. cikk

Nyomon követés

(1) A testület nyomon követi a kijelölt városoknak a cím elnyerésének évére való felkészülését, továbbá a kijelöléstől a cím elnyerése évének végéig támogatást és iránymutatást nyújt a városoknak.

(2) E célból a Bizottság négy nyomonkövetési ülést hív össze, amelyen a testületnek és a kijelölt városoknak részt kell venniük, lehetőség szerint az alábbiak szerint:

- a) hat-kilenc hónappal a város kijelölését követően;
- b) 18 hónappal a cím elnyerésének évét megelőzően;
- c) hat hónappal a cím elnyerésének évét megelőzően;
- d) egy évvel a cím elnyerésének évét követően.

Az érintett tagállam vagy EFTA/EGT-ország, tagjelölt ország vagy potenciális tagjelölt, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz társult harmadik ország egy megfigyelőt jelölhet ki az említett üléseken való részvételre.

A kijelölt városok minden nyomonkövetési ülés előtt két héttel jelentést nyújtanak be a Bizottság részére az elért eredményekről.

A nyomonkövetési ülések során a testület felméri az előkészületeket és az utógondozási stratégiát, és tanácsadást nyújt azzal a céllal, hogy segítse a kijelölt városokat egy erős európai dimenzióval és e cél elérésére irányuló hatékony stratégiával rendelkező, magas színvonalú kulturális program kidolgozásában. A testület külön figyelmet fordít a kiválasztási jelentésben, valamint a (3) bekezdésben említett, megelőző nyomonkövetési jelentésekben foglalt ajánlások teljesítésére.

(3) A testület minden nyomonkövetési ülés után nyomonkövetési jelentést készít az előkészületek állásáról, az utógondozási stratégiáról és a szükséges lépésekről.

A testület továbbítja a nyomonkövetési jelentéseit a Bizottságnak. A tagállamok számára kiírt versenyek esetében a Bizottság elküldi a jelentéseket az érintett tagállamnak, amely felelős a kijelölt városoknak történő továbbításukért. A harmadik országok számára kiírt versenyek esetében a Bizottság ezeket a nyomonkövetési jelentéseket közvetlenül a kijelölt városoknak küldi meg.

(4) A nyomonkövetési üléseken túlmenően a Bizottság szükség esetén testületi látogatásokat szervezhet a kijelölt városokba. Adott esetben ezekre a látogatásokra virtuálisan is sor kerülhet.

14. cikk

A cím visszavonása

(1) Ha a nyomonkövetési ülést vagy a 13. cikk (4) bekezdésében meghatározott további látogatást követően a testület megállapítja, hogy a cím jogosultja jelentős mértékben elmulasztotta az alábbiak bármelyikét: i. a kijelölés alapjául szolgáló kritériumoknak való megfelelés vagy ii. a pályázatában benyújtott projekt- és munkatervnek való megfelelés, a Bizottságon keresztül párbeszédet kezdeményez az érintett tagállammal a szükséges kiigazítások elősegítése érdekében.

(2) Ha a szükséges kiigazításokat nem végzik el időben, a testület értesíti erről a Bizottságot. Az értesítéshez csatolni kell egy indokolást és a helyzet javítására irányuló gyakorlati ajánlásokat.

(3) Ha a gyakorlati ajánlásokat nem hajtják végre időben, a testület véleményt küld a Bizottságnak a cím adott várostól történő visszavonásáról.

(4) Egy tagállam városa esetében a Bizottság felkéri a tagállamot, hogy a (3) bekezdésben említett vélemény kellő figyelembevételével vonja vissza a címet. A tagállam a visszavonás okairól értesíti az Európai Parlamentet, a Tanácsot, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Régiók Európai Bizottságát.

(5) EFTA/EGT-ország, uniós tagjelölt ország vagy potenciális tagjelölt, illetve az AgoraEU program „Kreatív Európa – Kultúra” ágához vagy az azt követő, a kultúra támogatására irányuló uniós programokhoz társult harmadik ország városa esetében a Bizottság a (3) bekezdésben hivatkozott vélemény kellő figyelembevételével határozatot fogad el a cím visszavonásáról. A Bizottság a visszavonás okairól tájékoztatja az Európai Parlamentet, a Tanácsot, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Régiók Európai Bizottságát.

15. cikk

Díj

(1) A Bizottság a Melina Mercouri tiszteletére alapított pénzdíjban (a továbbiakban: a díj) részesítheti a kijelölt városokat, az alkalmazandó pénzügyi keret alapján rendelkezésre álló finanszírozás függvényében.

A díjat a kultúra támogatására irányuló, alkalmazandó uniós programok szabályaival összhangban kell odaítélni.

(2) A pénzdíj kétharmadát legkésőbb a cím elnyerésének évében március végéig ki kell fizetni, feltéve, hogy a kijelölt város folyamatosan betartja a pályázati szakaszban tett kötelezettségvállalásait, megfelel a kritériumoknak, és figyelembe veszi a kiválasztási és a nyomonkövetési jelentésekben foglalt ajánlásokat.

Akkor tekinthető úgy, hogy a kijelölt város betartotta a pályázati szakaszban tett kötelezettségvállalásait, ha a pályázati szakasz és a cím elnyerésének éve között nem változtatott lényegesen a programon és a stratégián, így különösen ha:

- a) a költségvetést olyan szinten tartotta, amely a pályázattal és a kritériumokkal összhangban magas színvonalú kulturális program megvalósítását teszi lehetővé;
 - b) tiszteletben tartotta a művészeti csapat függetlenségét;
 - c) az európai dimenzió továbbra is a kulturális program végleges változatának lényeges részét képezi;
 - d) a kijelölt város által használt marketing- és kommunikációs stratégia, valamint kommunikációs anyagok egyértelműen tükrözik, hogy a kezdeményezés uniós fellépés;
 - e) elfogadásra kerültek a cím kijelölt városra gyakorolt hatásainak nyomon követésére és értékelésére szolgáló tervek.
- (3) A pénzdíj fennmaradó részét legkésőbb az első kifizetéstől számított 24 hónapon belül kell teljesíteni, feltéve, hogy az érintett kijelölt város megalapozott tervekkel rendelkezik a cím elnyerésének évét követő utógondozásra, különös tekintettel a következők meglétére:
- a) az utógondozásra elkülönített költségvetés;
 - b) európai dimenzióval rendelkező utókövető művészeti program;
 - c) olyan marketing- és kommunikációs stratégiák, amelyek kiemelik, hogy az intézkedés uniós fellépés.
- (4) Ha a cím 14. cikkben foglalt visszavonására a cím elnyerésének évében kerül sor, a díj már kifizetett részét a Bizottság visszafizetteti.

16. cikk

Gyakorlati intézkedések

- (1) A Bizottság különösen:
- a) biztosítja a fellépés általános koherenciáját, valamint a szükséges támogatást a kijelölt Európa Kulturális Fővárosa számára;
 - b) biztosítja a tagállamok és a testület közötti koordinációt;
 - c) a 2. cikkben foglalt célkitűzésekre és az 5. cikkben foglalt kritériumokra tekintettel a testülettel szorosan együttműködve kidolgozott iránymutatással segíti a kiválasztási és a nyomonkövetési eljárást, beleértve az európai dimenzió érvényesülését is;
 - d) szakmai támogatást nyújt a testületnek;
 - e) saját honlapján közzéteszi a testület valamennyi jelentését.
- (2) A Bizottság koordinálja az Európa Kulturális Fővárosa fellépés támogatását szolgáló tevékenységek végrehajtását, különösen az alábbiak révén:
- a) közzétesz minden lényeges információt, és hozzájárul a fellépés uniós és nemzetközi szintű ismertségéhez;
 - b) a címet elnyerő korábbi, jelenlegi és jövőbeli városok, valamint a pályázó városok között elősegíti a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréjét, valamint ösztönzi a városok értékelő jelentéseinek és a levont tanulságoknak a szélesebb körű terjesztését;
 - c) koordinálja és segíti az Európa Kulturális Fővárosaiból álló hálózatot, továbbá támogatást nyújt a városoknak a pályázatok előkészítéséhez, a programok megvalósításához és az Európa Kulturális Fővárosa programmal kapcsolatos tapasztalatok

hasznosításához, beleértve azoknak a hosszú távú város- és szakpolitikai tervezésbe való beépítését, függetlenül attól, hogy a városok elnyerték-e a címet;

d) célzott kommunikációs tevékenységeket dolgoz ki az Európa Kulturális Fővárosa fellépés Európán belüli és kívüli ismertségének és elérésének növelése érdekében;

e) tájékoztatást nyújt a meglévő európai alapokról a városi projektek fejlesztéséhez, beleértve a mentorálást és a képzést is.

17. cikk

Értékelés

(1) Valamennyi érintett város feladata, hogy értékelje az Európa Kulturális Fővárosaként töltött évének eredményeit.

A Bizottság a 2. cikkben foglalt célkitűzések és az 5. cikkben foglalt kritériumok alapján egységes iránymutatásokat és mutatókat dolgoz ki az érintett városok számára, hogy koherens megközelítés legyen biztosítható az értékelési eljárás során.

Az érintett városoknak a cím elnyerésének évét követő év december 31-ig el kell készíteniük értékelő jelentéseiket, és be kell nyújtaniuk azokat a Bizottság részére. A Bizottság az értékelő jelentéseket közzéteszi a honlapján.

(2) A városok által végzett értékelés mellett a Bizottság biztosítja, hogy a fellépés eredményeiről rendszeresen külső és független értékelések is készüljenek.

A külső és független értékelések keretében európai összefüggésbe kell helyezni Európa korábbi kulturális fővárosait, lehetővé téve az összehasonlítást, valamint a hasznos tanulságok levonását Európa jövőbeli kulturális fővárosai és minden európai város számára. Ezen értékelések egészében is vizsgálják a fellépést, beleértve a fellépést működtető folyamatok hatékonyságát, a fellépés hatását és fejlesztésének lehetséges módjait.

A Bizottság ezen értékelések alapján a következő jelentéseket nyújtja be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Európai Bizottságának, adott esetben a vonatkozó javaslatokkal együtt:

a) első időközi jelentés 2038. december 31-ig;

b) második időközi jelentés 2043. december 31-ig;

c) utólagos jelentés 2048. december 31-ig.

18. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit e cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 3. cikkben foglalt felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól ...-tól/-től [az alap jogalkotási aktus hatálybalépésének időpontja vagy a társjogalkotók által megállapított bármely más időpont] kezdődő hatállyal.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 3. cikkben foglalt felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon vagy a határozatban megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 3. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

19. cikk

Hatályon kívül helyezés és átmeneti rendelkezések

A 445/2014/EU határozat hatályát veszti. Az említett határozat rendelkezéseit azonban továbbra is alkalmazni kell azon városok esetében, amelyeket a 2020 és 2033 közötti évekre Európa Kulturális Fővárosává jelöltek ki, vagy amelyek kijelölése folyamatban van.

20. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI ÉS DIGITÁLIS KIMUTATÁS

1.	A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS KERETE.....	3
1.1.	A javaslat/kezdemenyezés címe.....	3
1.2.	Az érintett szakpolitikai terület(ek).....	3
1.3.	Célkitűzés(ek)	3
1.3.1.	Általános célkitűzés(ek)	3
1.3.2.	Egyedi célkitűzés(ek)	3
1.3.3.	Várható eredmény(ek) és hatás	3
1.3.4.	Teljesítménymutatók.....	4
1.4.	A javaslat/kezdemenyezés tárgya	4
1.5.	A javaslat/kezdemenyezés indokolása	4
1.5.1.	Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével	4
1.5.2.	Az uniós részvételből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból származó előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy az egymást kiegészítő jellegből) E szakaszban „az uniós részvételből származó hozzáadott érték” azt az uniós fellépésből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.	5
1.5.3.	Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága	5
1.5.4.	A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergiák egyéb megfelelő eszközökkel	6
1.5.5.	A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is	7
1.6.	A javaslat/kezdemenyezés és az abból származó pénzügyi hatás időtartama.....	8
1.7.	Tervezett költségvetés-végrehajtási módszer(ek)	8
2.	IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK	9
2.1.	A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések	9
2.2.	Irányítási és kontrollrendszer(ek).....	9
2.2.1.	A költségvetés-végrehajtási módszer(ek)nek, a finanszírozás-végrehajtási mechanizmus(ok)nak, a kifizetési feltételeknek és a javasolt kontrollstratégiának az indokolása	9
2.2.2.	Az azonosított kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk.....	9
2.2.3.	A kontrollok költséghatékonyságának becslése (a kontroll költségeinek és az érintett forrásoknak az aránya) és indokolása, valamint a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)	9
2.3.	A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére irányuló intézkedések	9
3.	A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA	10

3.1.	A többéves pénzügyi keret érintett fejezete(i) és a költségvetés érintett kiadási sora(i)	10
3.2.	A javaslatnak az előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása	11
3.2.1.	Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása	11
3.2.1.1.	Megszavazott költségvetésből származó előirányzatok	11
3.2.1.2.	Külső címzett bevételekből származó előirányzatok	11
3.2.2.	Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet	12
3.2.3.	Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása	13
3.2.3.1.	Megszavazott költségvetésből származó előirányzatok	13
3.2.3.2.	Külső címzett bevételekből származó előirányzatok	13
3.2.3.3.	Előirányzatok összesen	13
3.2.4.	Becsült humánerőforrás-szükségletek	13
3.2.4.1.	A megszavazott költségvetésből finanszírozott	14
3.2.4.2.	Külső címzett bevételekből finanszírozott	14
3.2.4.3.	Becsült humánerőforrás-szükségletek összesen	14
3.2.5.	A digitális technológiával kapcsolatos beruházásokra gyakorolt becsült hatás áttekintése	16
3.2.6.	A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség	16
3.2.7.	Harmadik felek finanszírozási hozzájárulása	16
3.3.	Becsült bevételi hatás	16
4.	DIGITÁLIS VETÜLETEK	18
4.1.	Digitális vonatkozású követelmények	18
4.2.	Adatok	18
4.3.	Digitális megoldások	18
4.4.	Interoperabilitási értékelés	18
4.5.	A digitális végrehajtást támogató intézkedések	18

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS KERETE

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács határozata az Európa kulturális fővárosai kezdeményezés 2034–2047. évekre szóló uniós fellépésének megújításáról és a 445/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

Kultúra, városok.

1.3. Célkitűzés(ek)

1.3.1. Általános célkitűzés(ek)

A fellépés első általános célkitűzése az európai kultúrák sokszínűségének megóvása és előmozdítása, közös jegyeik kiemelése, valamint a közös kulturális térséghez való tartozás európai érzésének erősítése. A második a kultúra hozzájárulásának előmozdítása a városok fenntartható és inkluzív fejlődéséhez, saját stratégiáikkal és prioritásaikkal összhangban.

1.3.2. Egyedi célkitűzés(ek)

A fellépés egyedi célkitűzései a következők:

a) a kulturális kínálat mértékének, sokszínűségének és európai dimenziójának bővítése a városokban, többek között transznacionális együttműködés révén, ezáltal növelve a városok nemzetközi ismertségét;

b) a kultúrához, a művészetekhez és a kulturális örökséghez való hozzáférés és az azokban való részvétel javítása valamennyi polgár, különösen a fiatalok számára, valamint a társadalmi kohézió, a generációk közötti méltányosság, az egyenlőség és a sokszínűség megerősítése a kulturális szerepvállalás révén;

c) a helyi kulturális ágazat – beleértve annak digitális ágazatát is – innovációs kapacitásának, valamint más ágazatokkal való együttműködésének megerősítése.

1.3.3. Várható eredmény(ek) és hatás

Sorolja fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdemenyezés a kedvezményezettek/célcsoportokra.

Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés jogalapjának javasolt felülvizsgálata várhatóan pozitív társadalmi, gazdasági, környezeti és nemzetközi hatással jár majd.

Társadalmi hatás: A felülvizsgált Európa Kulturális Fővárosa fellépés várhatóan megerősíti az európai identitás és összetartozás érzését, ezáltal szélesítve a kultúrához való hozzáférést és az abban való részvételt. Különösen a vidéki és kevésbé látható régiókban élő népesség javát fogja szolgálni, és több fiatal fog ösztönözni a részvételre. Támogatni fogja továbbá a gyermekek és a fiatalok bevonását célzó kezdeményezéseket. Támogatni fogja a társadalmi kohéziót, a kultúrák és generációk közötti párbeszédet és a demokratikus szerepvállalást az EU-ban és azon kívül.

Gazdasági hatás: Az Európa Kulturális Fővárosa program ismertségének és elérésének javítása révén a kezdeményezés várhatóan fellendíti a helyi kulturális turizmust, ösztönzi az innovációt és a regionális fejlődést, valamint munkahelyeket teremt, különösen a kulturális ágazatokban működő kis- és középvállalkozásokban.

Környezeti hatás: A felülvizsgált keret egyértelműbben beépíti a fenntarthatóságot a kiválasztási és nyomonkövetési folyamatokba, arra ösztönözve a városokat, hogy zöld gyakorlatokat alkalmazzanak az irányítás, a látogatók vonzása és a működés terén. Ez hozzá fog járulni ahhoz, hogy a kulturális narratívák révén nagyobb figyelem irányuljon az éghajlati kérdésekre, valamint hogy megerősödjön a kultúra szerepe a zöld átállás előmozdításában.

Nemzetközi hatás: A felülvizsgált keret – a jelenlegihez hasonlóan – elsősorban a tagállamokra fog összpontosítani, összhangban az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés számára uniós szinten közvetlen pénzügyi támogatást nyújtó eszközzel (2027-ig a Kreatív Európa program, majd annak utódprogramja). Ugyanakkor az Unió külső tevékenységének prioritásait is figyelembe kell venni annak biztosítása érdekében, hogy a felülvizsgált keret szerepet vállaljon az EU bővítési politikájában, a kulturális diplomáciában és a nemzetközi kulturális kapcsolatokban.

Az ENSZ fenntartható fejlődési céljai: A kezdeményezés pozitívan fog hozzájárulni számos fenntartható fejlődési célhoz, különösen a következőkhöz: 4. fenntartható fejlődési cél (Minőségi oktatás); 5. fenntartható fejlődési cél (Nemek közötti egyenlőség); 8. fenntartható fejlődési cél (Tisztességes munka és gazdasági növekedés); 10. fenntartható fejlődési cél (Egyenlőtlenségek csökkentése); 11. fenntartható fejlődési cél (Fenntartható városok és közösségek); 13. fenntartható fejlődési cél (Fellépés az éghajlatváltozás ellen); 16. fenntartható fejlődési cél (Béke, igazság és erős intézmények); 17. fenntartható fejlődési cél (Partnerségek a célok eléréséért).

1.3.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

N/A. Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés nem rendelkezik saját forrásokkal. Költségvetése a Kreatív Európa program utódprogramjából fog származni. Minden kijelölt város saját teljesítményértékelést végez a Bizottság iránymutatásai alapján, amelyeket a jogalap elfogadását követően felülvizsgálunk.

1.4. A javaslat/kezdeményezés tárgya

- ☐ új fellépés
- ☐ kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új fellépés³⁴
- ☒ meglévő fellépés meghosszabbítása
- ☐ egy vagy több fellépés összevonása vagy átalakítása egy másik/új fellépéssé

1.5. A javaslat/kezdeményezés indokolása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés továbbra is hangsúlyozza az európai kultúrák gazdagságát és sokszínűségét, valamint közös vonásaikat, előmozdítja az emberek közötti kölcsönös megértést, és támogatja a kultúra hozzájárulását a városok hosszú távú fejlődéséhez.

³⁴

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

- 1.5.2. *Az uniós részvételből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból származó előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy az egymást kiegészítő jellegből) E szakaszban „az uniós részvételből származó hozzáadott érték” azt az uniós fellépésből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

Az uniós szintű fellépés indokai (előzetes)

A nemzeti kormányok központi szerepet játszanak nemzeti kultúráik és örökségük védelmében és előmozdításában. Az Európa Kulturális Fővárosa program 2020 és 2033 közötti időszakra szóló fellépésének első időközi értékelésében azonban megállapításra került, hogy az Európa Kulturális Fővárosa program jelentős hozzáadott értéket képvisel azzal, hogy olyan európai szintű keretet kínál, amely kiemeli a kiválasztott városok nemzetközi jelentőségét. Megerősíti továbbá e városok szerepét az európai kultúrák sokszínűségének és közös jellemzőinek előmozdításában, valamint a közös európai értékek, történelem és identitás népszerűsítésében.

A várható uniós hozzáadott érték (utólagos)

A fellépés javítani fogja az önkéntes együttműködést, a tudástranszfert és a láthatóságot az EU-n belüli és kívüli városok között. Az Európa Kulturális Fővárosa címet háromszor nyerte el Unión kívüli város, majd 2030-ban és 2033-ban ismét egy, az EU Kreatív Európa programjában részt vevő EFTA/EGT-országban, tagjelölt országban vagy potenciális tagjelölt országban található város fogja kapni. Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés azzal támogatja a nemzeti erőfeszítéseket, hogy egy koherens uniós stratégiába integrálja őket, ezáltal segítve a kulturális kezdeményezések összehangolását a tágabb uniós prioritásokkal – például a fiatalok szerepvállalásával, a fenntarthatósággal és a digitális innovációval. Ez a kezdeményezés a kiegyensúlyozottabb földrajzi eloszlást is előmozdítja. Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés külső dimenziója összhangban áll a bővítési politikák megerősítésére, a kulturális diplomácia előmozdítására és a nemzetközi kulturális kapcsolatok támogatására irányuló szélesebb körű uniós erőfeszítésekkel.

A jogalap megújítása meg fogja erősíteni a kezdeményezés azon képességét, hogy hatékonyabban támogassa a városokat, nagyobb rugalmasságot biztosítson a tervezésben, valamint javítsa a program hosszú távú koherenciáját és hatását. Ez biztosítani fogja, hogy az EU továbbra is konstruktív és kiegészítő szerepet töltsön be a kulturális és örökségi környezetben.

- 1.5.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

Az Európa Kulturális Fővárosa program 2020 és 2033 közötti időszakra szóló fellépésének első időközi értékelése megállapította, hogy az sikeres kiemelt fellépés, amely az uniós költségvetésre gyakorolt igen korlátozott hatása miatt jelentős költséghatékonyságot biztosít az EU számára. Emellett a kezdeményezés képes átalakítani a pályázó és a kiválasztott városokat. Ez annak köszönhető, hogy a városoknak hosszú távra kell tervezniük, és a cím elnyeréséhez a kultúrát integrálniuk kell a helyi várospolitikába. A fellépés összhangban áll más uniós kezdeményezésekkel is (pl. a Kreatív Európa programmal), elősegíti az uniós értékek megosztását, és támogatja az európai kulturális szakemberek és művészek mozgását, valamint műveik Unión belüli és kívüli terjesztését.

40 év elteltével a kezdeményezés továbbra is vonzó a kultúra révén fejlődni kívánó városok és tágabb térségek számára. Annak biztosítása érdekében azonban, hogy a fellépés a jövőben is releváns maradjon, azt korszerűsíteni kell, szem előtt tartva az olyan kialakulóban lévő tendenciákat, mint például a címért versengő kisebb városok egyre növekvő száma.

Európai dimenzió: Ez az Európa Kulturális Fővárosa fellépés egyik kulcsfontosságú eleme (és a cím nyertesének kiválasztását meghatározó egyik szempont), az érdekelt felek azonban gyakran nem értik meg teljes mértékben. Az értékelés ajánlása alapján a Bizottságnak meg kell vizsgálnia, miként lehetne jobban megismertetni ezt a szempontot az érdekelt felekkel.

Hosszú távú tudás: 2017-ben létrejött a pályázó városok „Culture Next” elnevezésű hálózata, amely magában foglalja a jelenlegi és korábbi pályázó városokat is, függetlenül attól, hogy elnyerték-e a címet. Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés azonban nem rendelkezik hivatalos hálózattal, így fennáll annak a kockázata, hogy a címet újonnan és korábban elnyerő városok nem osztják meg egymással tudásukat. A Bizottság megvizsgálhatná, miként lehetne előmozdítani az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés közösségén belüli tudásmegosztást az abban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében, különös tekintettel annak európai dimenziójára.

Kommunikáció: Jelenleg nincsenek olyan uniós szintű kommunikációs kampányok, amelyeket a Bizottság vagy más uniós intézmények az Európa Kulturális Fővárosai kezdeményezés népszerűsítése céljából dolgoztak ki. Ez gátolja a kezdeményezés láthatóságát és hatását, valamint a nyilvánosság körében való ismertségét. Az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés számára előnyös lehetne, ha az EU a tagállamok közreműködésével kommunikációs erőfeszítésekkel támogatná és kiegészítené a címet elnyerő városok munkáját. A kezdeményezést tovább erősíthetné az Európa Kulturális Fővárosa program nagyköveteinek például biztosok vagy európai parlamenti képviselők személyében történő kinevezése is.

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergiák egyéb megfelelő eszközökkel

Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés a Kreatív Európa program utódprogramjára (jelenleg az AgoraEU programra irányuló javaslatra) fog épülni, amely a 2028 és 2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslat részét képezi.

Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés összhangban áll az Európai kulturális iránytű célkitűzéseivel, és több kulcsfontosságú szakpolitikai kezdeményezésen alapul, többek között a Bizottság új európai kulturális menetrendjén, a Tanács kultúrára vonatkozó uniós munkatervén, „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé” című közös közleményen, valamint a kulturális örökségért való fellépés európai keretén.

Az uniós fellépés összhangban áll az olyan európai kezdeményezésekkel is, mint az új európai Bauhaus, az Európai Örökség cím és az EU városfejlesztési menetrendje. Összhangban áll továbbá a 2017. márciusi Római Nyilatkozattal, amelyben a tagállamok és az uniós intézmények egy olyan Unió jövőképét fogalmazták meg, „amely új lehetőségeket teremt a polgárok számára a kulturális és társadalmi fejlődés, valamint a gazdasági növekedés terén [...] miközben megőrzi kulturális

örökségünket és előmozdítja a kulturális sokszínűséget”. Emellett összhangban áll az európai demokráciapajzzsal és a generációk közötti méltányosságra vonatkozó stratégiával. Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés összhangban lesz a fenntartható turizmusra vonatkozó európai stratégiával is.

A pályázó városokat arra ösztönözzük, hogy adott esetben vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy pénzügyi támogatást kérjenek más uniós programokból és alapokból, különösen az AgoraEU programból, valamint az Európai Gazdasági, Társadalmi és Területi Kohéziós, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési, Halászati és Tengeri, Jóléti és Biztonsági Alapból, a nemzeti és regionális partnerségi terveken, valamint az azt követő programokon keresztül.

- 1.5.5. *A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is*

N/A

1.6. A javaslat/kezdeményezés és az abból származó pénzügyi hatás időtartama

☒ határozott időtartam

- ☒ 2034. január 1. és 2047. december 31. között hatályos
- ☒ pénzügyi hatás: 2034-től 2047-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és 2034-től 2047-ig a kifizetési előirányzatok esetében

☐ határozatlan időtartam

- Beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig,
- azt követően: rendes ütemű végrehajtás.

1.7. Tervezett költségvetés-végrehajtási módszer(ek)

☒ Közvetlen irányítás a Bizottság által

- ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

- ☒ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ Megosztott irányítás a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg)
- ☐ az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap
- ☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- ☐ közzogi szervek
- ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkeznek
- ☐ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkező szervek
- ☐ az Európai Unióról szóló szerződés V. címének értelmében a közös kül- és biztonságpolitika terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alapjogiaktusban ekként megjelölt szervek vagy személyek
- ☐ valamely tagállamban létrehozott, valamely tagállam magánjoga vagy uniós jog alapján működő szervek, amelyek az ágazatspecifikus szabályokkal összhangban megbízást kaphatnak uniós források vagy költségvetési biztosítékok végrehajtására, amennyiben e szervek közzogi szervek vagy közfeladatot ellátó magánjogi intézmények ellenőrzése alá tartoznak, és az ellenőrző szerv által vállalt egyetemleges felelősség formáját öltő vagy azzal egyenértékű pénzügyi garanciával rendelkeznek, amely pénzügyi garancia minden intézkedés esetében az uniós támogatás maximális összegére korlátozódhat

Megjegyzések

A fellépést a Bizottság közvetlen irányítás keretében hajtja végre, amelynek egyes részeit adott esetben egy programvégrehajtó szervre ruházza át.

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

N/A. Minden kijelölt város saját teljesítményértékelést végez a Bizottság iránymutatásai alapján, amelyeket a jogalap elfogadását követően felülvizsgálják.

A Bizottság ezen értékelések alapján a következő jelentéseket nyújtja be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Európai Bizottságának, adott esetben a vonatkozó javaslatokkal együtt:

- a) első időközi jelentés;
- b) második időközi jelentés;
- c) utólagos jelentés.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. *A költségvetés-végrehajtási módszer(ek)nek, a finanszírozás-végrehajtási mechanizmus(ok)nak, a kifizetési feltételeknek és a javasolt kontrollstratégiának az indokolása*

N/A. Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés költségvetése a Kreatív Európa program utódprogramjából fog származni.

2.2.2. *Az azonosított kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

A Bizottság szimbolikus díjat ítél oda és fizet meg minden olyan kijelölt városnak, amely teljesítette az ajánlattételi eljárás során tett kötelezettségvállalásait, és európai dimenzióval rendelkező utógondozási tervvel rendelkezik. A díj egy határozott összeg, amelyet egy független szakértői testület által tartott több nyomonkövetési ülést követően, két részletben fizetnek ki.

2.2.3. *A kontrollok költséghatékonyságának becslése (a kontroll költségeinek és az érintett forrásoknak az aránya) és indokolása, valamint a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

N/A. Minden kijelölt város saját teljesítményértékelést végez a Bizottság iránymutatásai alapján, amelyeket a jogalap elfogadását követően felülvizsgálják.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére irányuló intézkedések

Az érintett szolgálatok csalás elleni stratégiájukat továbbra is a Bizottság csalás elleni stratégiájával összhangban alkalmazzák annak érdekében, hogy többek között biztosítsák, hogy a belső csalás megelőzését célzó ellenőrzéseik teljes mértékben összhangban legyenek a Bizottság csalás elleni stratégiájával, és a csalással kapcsolatos kockázatkezelési megközelítésük a csalás kockázatát magában hordozó esetek azonosítására és a megfelelő válaszlépésekre irányuljon. A jelenleg érvényben lévő csalás elleni stratégiák lehetővé teszik a csalás kockázatának kezelését, elsősorban a szabálytalanságok megelőzését célzó intézkedések révén, amelyeket csalás észlelése esetén megerősítenek.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete(i) és a költségvetés érintett kiadási sora(i)

- Meglévő költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

Megjegyzés: N/A. Az Európa Kulturális Fővárosa fellépés nem rendelkezik saját forrásokkal. Költségvetése a Kreatív Európa program utódprogramjából fog származni.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	Diff./nem diff ³⁵ .	EFTA-országoktól ³⁶	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltektől ³⁷	más harmadik országoktól	egyéb címzett bevétel
2	06 01 02 Az AgoraEU programhoz kapcsolódó támogatási kiadások	Nem diff.	IGEN/NEM	IGEN/NE M	IGEN/NEM	IGEN/NEM
2	06 03 01 Kreatív Európa – Kultúra	Diff.	IGEN/NEM	IGEN/NE M	IGEN/NEM	IGEN/NEM

³⁵ diff. = differenciált előirányzatok / nem diff. = nem differenciált előirányzatok.

³⁶ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

³⁷ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslatnak az előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

2028 és az azt követő évek tekintetében a kiadásokra és a személyi állományra gyakorolt becsült hatás csupán szemléltetésképpen kerül feltüntetésre, és nem érinti a következő többéves pénzügyi keretet. A 2027 utáni időszakra vonatkozó uniós pénzügyi kötelezettségvállalás finanszírozási forrása és hatálya továbbra is a jövőbeli többéves pénzügyi keretokről folytatott intézményközi tárgyalások eredményétől függ, és azt a későbbiekben az éves költségvetési eljárás keretében kell meghatározni. 2028-tól valamennyi költségvetési előirányzat és személyzeti allokáció indikatív jellegű.

3.2.1.1. Megszavazott költségvetésből származó előirányzatok

N/A.

Millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	Szám	2
---	-------------	----------

FŐIGAZGATÓSÁG: Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság					Év	Év	Év	Év	Év	Év	2034–2047 ÖSSZESEN
					2034	2035	2036	2037	2038	2039–2047	
		Operatív előirányzatok									
06 03 01-es költségvetési sor – Kreatív Európa – Kultúra		Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	6,45	9,45	6,45	9,7	6,45	64,55	103,05	
		Kifizetési előirányzatok	(2a)	4,45	4,45	8,45	6,45	9,7	65,30	98,8	
		Meghatározott egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok									
Költségvetési sor			(3)							0,000	
Előirányzatok ÖSSZESEN az Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatóság részére		Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(1a)+(1b)+(3)	6,45	9,45	6,45	9,7	6,45	64,55	103,05	
		Kifizetési előirányzatok	=(2a)+(2b)+(3)	4,45	4,45	8,45	6,45	9,7	65,30	98,8	

3.2.1.2. Külső címzett bevételekből származó előirányzatok

N/A.

3.2.2. *Az operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet (decentralizált ügynökségek esetében nem kell kitölteni)*

N/A.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

2028 és az azt követő évek tekintetében a kiadásokra és a személyi állományra gyakorolt becsült hatás csupán szemléltetésképpen kerül feltüntetésre, és nem érinti a következő többéves pénzügyi keretet. A 2027 utáni időszakra vonatkozó uniós pénzügyi kötelezettségvállalás finanszírozási forrása és hatálya továbbra is a jövőbeli többéves pénzügyi keretokről folytatott intézményközi tárgyalások eredményétől függ, és azt a későbbiekben az éves költségvetési eljárás keretében kell meghatározni. 2028-tól valamennyi költségvetési előirányzat és személyzeti allokáció indikatív jellegű.

3.2.3.1. Megszavazott költségvetésből származó előirányzatok (millió EUR)

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK		Év	Év	Év	Év	Év	2034–2047 ÖSSZESEN
		2034	2035	2036	2037	2038–2047	
	A 4. FEJEZETHEZ TARTOZÓ ELŐIRÁNYZATOK						
Humánerőforrás		1,005	1,005	1,005	1,005	10,050	14,070
Egyéb igazgatási kiadások		0,015	0,215	0,015	0,215	1,150	1,610
4. FEJEZETI részösszeg		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680
	4. FEJEZETEN kívül						
Humánerőforrás		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Egyéb igazgatási jellegű kiadások		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
4. FEJEZETEN kívüli részösszeg		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ÖSSZESEN		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680

3.2.3.3. Előirányzatok összesen (millió EUR)

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK + KÜLSŐ CÍMZETT BEVÉTELEK ÖSSZESEN		Év	Év	Év	Év	Év	2034–2047 ÖSSZESEN
		2034	2035	2036	2037	2038–2047	
	A 4. FEJEZETHEZ TARTOZÓ ELŐIRÁNYZATOK						
Humánerőforrás		1,005	1,005	1,005	1,005	10,050	14,070
Egyéb igazgatási kiadások		0,015	0,215	0,015	0,215	1,150	1,610
4. FEJEZETI részösszeg		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680
	4. FEJEZETEN kívül						
Humánerőforrás		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Egyéb igazgatási jellegű kiadások		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
4. FEJEZETEN kívüli részösszeg		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
ÖSSZESEN		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680

3.2.4. Becsült humán erőforrás-szükségletek

2028 és az azt követő évek tekintetében a kiadásokra és a személyi állományra gyakorolt becsült hatás csupán szemléltetésképpen kerül feltüntetésre, és nem érinti a következő többéves pénzügyi keretet. A 2027 utáni időszakra vonatkozó uniós pénzügyi kötelezettségvállalás finanszírozási forrása és hatálya továbbra is a 2028–2034 közötti

időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről folytatott intézményközi tárgyalások eredményétől függ, és azt a későbbiekben az éves költségvetési eljárás keretében kell meghatározni. 2028-tól valamennyi költségvetési előirányzat és személyzeti allokáció indikatív jellegű.

3.2.4.1. A megszavazott költségvetésből finanszírozott

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK		Év 2034	Év 2035	Év 2036	Év 2037	Év 2038	Év 2039–2047
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
20 01 02 01 (a központokban és a bizottsági képviselőket)		3	3	3	3	3	3
20 01 02 03 (az Unió küldöttségeinél)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (közvetett kutatás)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)		0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok (nevezze meg)		0	0	0	0	0	0
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben)							
20 02 01 (CA, SNE a teljes keretből)		4	4	4	4	4	4
20 02 03 (CA, LA, SNE és JPD az Unió küldöttségeinél)		0	0	0	0	0	0
Igazgatási támogatási sor [XX.01.YY.YY]	– a központokban	0	0	0	0	0	0
	– az Unió küldöttségeinél	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (CA, SNE – közvetett kutatás)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (CA, SNE – közvetlen kutatás)		0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok a 4. fejezetben (nevezze meg)		0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok a 4. fejezetben kívül (nevezze meg)		0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN		7	7	7	7	7	7

3.2.4.2. Külső címzett bevételekből finanszírozott

N/A.

3.2.4.3. Becsült humánerőforrás-szükségletek összesen

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK + KÜLSŐ CÍMZETT BEVÉTELEK ÖSSZESEN		Év 2034	Év 2035	Év 2036	Év 2037	Év 2038	Év 2039–2047
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
20 01 02 01 (a központokban és a bizottsági képviselőket)		3	3	3	3	3	3
20 01 02 03 (az Unió küldöttségeinél)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (közvetett kutatás)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)		0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok (nevezze meg)		0	0	0	0	0	0
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben)							
20 02 01 (CA, SNE a teljes keretből)		4	4	4	4	4	4
20 02 03 (CA, LA, SNE és JPD az Unió küldöttségeinél)		0	0	0	0	0	0
Igazgatási támogatási sor [XX.01.YY.YY]	– a központokban	0	0	0	0	0	0
	– az Unió küldöttségeinél	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (CA, SNE – közvetett kutatás)		0	0	0	0	0	0

01 01 01 12 (CA, SNE – közvetlen kutatás)	0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok a 4. fejezetben (nevezze meg)	0	0	0	0	0	0
Egyéb költségvetési sorok a 4. fejezeten kívül (nevezze meg)	0	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	7	7	7	7	7	7

Figyelembe véve a 4. fejezet általánosságban véve nehéz helyzetét mind a személyzet, mind az előirányzatok szintje tekintetében, a humánerőforrás-igényeknek a főigazgatósághoz tartozó, már a fellépés irányításához rendelt és/vagy a főigazgatóságon vagy a Bizottság más szolgálatain belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni.

A javaslat végrehajtásához szükséges személyzet (teljes munkaidős egyenértékben):

	A Bizottság szolgálatainál jelenleg rendelkezésre álló személyzetből kell fedezni	Kivételes esetben további személyzet*		
		A 4. fejezetből vagy a kutatási keretből finanszírozandó	A BA sorból finanszírozandó	Díjakból finanszírozandó
A létszámtervben szereplő álláshelyek	3		N/A	
Külső munkatársak (CA, SNE, INT)	4			

A következők által elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	a fellépés általános koherenciájának biztosítása, valamint a kijelölt Európai Kulturális Főváros szükséges mértékű támogatása; a tagállamok és a testület közötti koordináció biztosítása; a testület felügyeletének és koordinálásának biztosítása; a versenyek felügyeletének biztosítása a tagállamokban; a versenyek koordinálása harmadik országokban.
Külső személyzet	a testülettel szorosan együttműködve iránymutatás kidolgozása a kiválasztási és a nyomkövetési eljárás, beleértve az európai dimenzió érvényesülésének támogatása érdekében; szakmai támogatás nyújtása a testületnek; saját honlapján a testület valamennyi jelentésének közzététele; minden lényeges információ közzététele, és a fellépés uniós és nemzetközi szintű

	láthatóságához való hozzájárulás; a címet elnyerő korábbi, jelenlegi és jövőbeli városok, valamint a pályázó városok között a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréjének elősegítése, valamint a városok értékelő jelentései és a levont tanulságok tekintetében a szélesebb körű terjesztés ösztönzése; támogatás nyújtása a városoknak a pályázatok előkészítéséhez, a programok megvalósításához és az Európa Kulturális Fővárosa programmal kapcsolatos tapasztalatok hasznosításához, beleértve azoknak a hosszú távú város- és szakpolitikai tervezésbe való beépítését, függetlenül attól, hogy a városok elnyerték-e a címet; célzott kommunikációs tevékenységek kidolgozása az Európa Kulturális Fővárosa fellépés Európán belüli és kívüli ismertségének és elérésének növelése érdekében; tájékoztatás nyújtása a meglévő európai alapokról a városi projektek fejlesztéséhez, beleértve a mentorálást és a képzést is.
--	--

3.2.5. *A digitális technológiával kapcsolatos beruházásokra gyakorolt becsült hatás áttekintése*

N/A.

3.2.6. *A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség*

A javaslat/kezdeményezés összhangban van a 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslattal.

3.2.7. *Harmadik felek finanszírozási hozzájárulása*

A javaslat/kezdeményezés:

- ☒ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást
- ☐ előírja harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

Előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	Összesen
Határozza meg a társfinanszírozó szervezet					
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN					

3.3. *Becsült bevételi hatás*

- ☒ A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre
- ☐ A javaslatnak/kezdeményezésnek van pénzügyi hatása:
- ☐ a saját forrásokra
- ☐ az egyéb bevételekre
- ☐ adja meg, hogy a bevétel kiadási sorokhoz van-e rendelve

Millió EUR (három tizedesjegyre)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdemenyezés hatása ³⁸			
		2024. év	2025. év	2026. év	2027. év
... jogcímcsoport					

A címzett bevételek esetében adja meg az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

N/A.

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás kiszámítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

N/A.

³⁸

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a beszédési költségekre levont 20 %-kal csökkentett bruttó összegnek felel meg.

4. DIGITÁLIS VETÜLETEK

4.1. Digitális vonatkozású követelmények

1. követelmény (R1):

A javaslat 16. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglaltaknak megfelelően [...] *minden lényeges információ közzététele, és a fellépés uniós és nemzetközi szintű ismertségéhez való hozzájárulás.* Az e követelmény által érintett szereplők az Európai Bizottság, a nemzeti hatóságok és a kedvezményezettek. Az érintett magas szintű folyamat a „terjesztés”.

4.2. Adatok

A megadott adatok az Európa Kulturális Fővárosa fellépésre vonatkozó információkhoz, hírekhez és eredményekhez kapcsolódnak, és nyilvános jelentésekből vagy a városok pályázati formanyomtatványából származnak.

4.3. Digitális megoldások

Az előírányzott digitális megoldás a javaslat 16. cikkével összhangban egy terjesztési platform létrehozása. A platform fő feladata a fellépéssel kapcsolatos információk, hírek és eredmények terjesztése. Az irányító szervek az Európai Bizottság és egy lehetséges programvégrehajtó szerv lesznek.

Az akadálymentesség biztosított lesz, az újrafelhasználhatóságot pedig a Bizottság normáival összhangban figyelembe veszik. A platform adott esetben, az elővigyázatosság elvét tiszteletben tartva hatékonyan fogja alkalmazni a mesterséges intelligenciát.

A mesterséges intelligencia használata esetén az Európai Bizottság biztosítani fogja a mesterséges intelligenciáról szóló rendeletnek való megfelelést.

Az (EU) 2016/679 rendelet sérelme nélkül a Bizottság biztosítani fogja az e rendelet alkalmazásában gyűjtött és tárolt adatok biztonságát, sértetlenségét, hitelességét és titkosságát.

4.4. Interoperabilitási értékelés

N/A.

4.5. A digitális végrehajtást támogató intézkedések

N/A.